

SŁOWO WSTĘPNE

Od zarania dziejów ludzkich, dyplomacja odgrywa znaczącą, choć niekiedy specyficzną rolę w życiu państw i całych narodów oraz w stosunkach międzynarodowych w ogóle. To przeważnie za stołem, zwyczajowo pokrytym zielonym sukniem, w czasie rokowań dyplomatycznych, a nie na polach bitew, w większości rozstrzygają się ostatecznie losy państw i narodów, czego dobitnym przykładem są losy Polski, po zakończeniu drugiej wojny światowej. Sprawia to, że działalność dyplomacji śledzona jest i analizowana nie tylko przez ludzi z kręgu szeroko pojmowanej służby zagranicznej, lecz także polityków, dziennikarzy, ludzi nauki, studentów i znaczną część społeczeństwa, interesującą się rozwojem sytuacji na świecie. Ponadto, działalność dyplomacji wciąż, przy różnych okazjach, obecna jest w życiu wewnętrznym państw, w tym Polski, znajdując nierzadko, dzięki mass mediom, szeroki rozgłos i wzbudzając emocje, jak to np. miało miejsce w przypadku przystępowania Polski do Unii Europejskiej, czy też ratyfikacji Traktatu Lizbońskiego. Skłania to do stałego odświeżania wiedzy, między innymi z zakresu najnowszej historii dyplomacji, prawa międzynarodowego, zwłaszcza traktatowego, dyplomatycznego i innych dziedzin, leżących w polu zainteresowania współczesnej dyplomacji. Ponadto, w XX w., oprócz rozwoju dyplomacji dwustronnej, miał miejsce prawdziwy rozkwit dyplomacji wielostronnej, a to w związku z nienotowanym dotąd w historii ludzkości wzrostem liczby organizacji międzynarodowych. Na gruncie ich działalności zrodziły się nie tylko liczne specyficzne instytucje, organy i procedury, lecz także specjalna terminologia, których znajomość stanowi integralny składnik wiedzy zawodowej współczesnego dyplomaty. Dotyczy to między innymi podstawowej wiedzy na temat najważniejszych organizacji międzynarodowych, a także innych, które jednak z różnych, głównie politycznych lub gospodarczych powodów, odgrywają liczącą się rolę na forum międzynarodowym. Szczególne uczestnictwo Polski w Unii Europejskiej zobowiązuje do znajomości nie tylko *acquis communautaire*, lecz także innej specjalistycznej terminologii i problematyki, zwłaszcza związanej z dyplomacją UE. Dlatego też problematyka ta znajduje należne odbicie w „Leksykonie dyplomatycznym”.

Uwzględniona została także terminologia, z którą dyplomata styka się lub posługuje na co dzień, bądź biorąc udział w rozmowach z przedstawicielami obcych państw, bądź też oficjalnych negocjacjach, konferencjach międzynarodowych, spotkaniach itd. W czasie tych spotkań dyplomata spotyka się z wieloma specyficznymi obcymi terminami, wywodzącymi się z języków obcych, w tym zwłaszcza z języka łacińskiego, których niezajomość może go stawiać w niedogodnej sytuacji. Dlatego w Leksykonie uwzględniono zwłaszcza te, najczęściej spotykane maksymy i terminy obce. Znaczną część działania dyplomaty stanowi udział w zawieraniu umów międzynarodowych. Aspekt ten znalazł także odpowiednie odbicie w Leksykonie. Główna jednak uwaga została poświęcona terminologii i problematyce *par excellence* dyplomatycznej. Oczywiście, dyplomacja i polityka zagraniczna żyją w symbiozie. Dyplomacja służy realizacji polityki zagranicznej państwa. Dlatego też terminologia współczesnej dyplomacji pokrywa się w znacznej mierze z terminologią z zakresu polityki zagranicznej i polityki międzynarodowej. Fakt ten został szeroko uwzględniony w „Leksykonie”.

Przy wyborze wielu haseł, m.in. dotyczących zwłaszcza służby dyplomatycznej, konsularnej i dyplomacji na forum organizacji międzynarodowych, autor kierował się także własnym, półwiekowym doświadczeniem w pracy w polskiej dyplomacji.

Autor, oddając do rąk Czytelnika niniejsze, drugie wydanie „Leksykonu dyplomatycznego”, pragnie wyrazić przekonanie, że służyć będzie z pożytkiem wszystkim tym, którzy interesują się problematyką polityki zagranicznej i międzynarodowej, a szczególnie kwestiami i niuansami współczesnej dyplomacji.